

01816**F-sak 010/2016**

Saksbehandler: Kitt Grønningsæter

Sakens hjemmelsgrunnlag:

Jnr. ref:

Arkiv:

Klageadgang: nei

Off. dok: ja

KOMMUNEREFORM: INTENSJONGRUNNLAG YTRE SALTEN

Rådmannen har gjennom desember 2015 og januar 2016 deltatt i arbeidet med å utarbeide et felles intensjonsgrunnlag for alternativet ny kommune i Salten, hvor Bodø, Gildeskål, Rødøy, Røst, Saltdal og Steigen. Intensjonsgrunnlaget nå legges med dette frem.

STATUS I RØDØY KOMMUNES ARBEID MED KOMMUNEREFORM

Kommunestyret har tidligere besluttet at Rødøy kommune skulle utrede tre alternativer ved kommunereform.

- Nord-Helgeland (ny kommune med Rana, Nesna, Hemnes, Lurøy og Træna)
- Salten (ny kommune med Bodø og andre kommuner i Salten)
- Bestå som egen kommune

I kommunestyrets møte 1. oktober 2015 ble faktagrunnlaget for de to alternativene til ny kommune presentert, sammen med vurdering av alternativet å bestå som egen kommune. Det ble besluttet at befolkningen skal høres gjennom opinionsundersøkelse når felles intensjonsavtale foreligger.

Kommunestyret besluttet i K-sak 076/2016 Kommunereform: retningsvalg

1. *Rødøy kommune konsentrerer det videre arbeidet om kommunereform til utredningsalternativet ny kommune i Salten, med Bodø og omkringliggende kommuner.*
2. *Ordfører, politisk arbeidsgruppe og rådmannen gis fullmakt til å utarbeide felles fremdriftsplan med samarbeidende kommuner, og å jobbe videre med fremforhandling av intensjonsgrunnlag.*
3. *Arbeidsgruppe:*

Medlemmer

Anita Tustervatn

Tone Hammersmark Olsen

Arne Tore Bang

Frank K. Heimdal

Olav Terje Hoff

Vidar Solheim

Varamedlemmer

Jon Egil Johansen

Inger Dagmar Monsen

Tove Engseth

Torsten Simonsen

Per Ivar Myrbekk

Kjell Viggo Ovesen

4. *Rådmannen bes utrede eventuelle grensejusteringer som konsekvens av retningsvalget.*

Lokalutvalgene i Rødøy har blitt invitert til et innledende møte for å diskutere eventuelle grensejusteringer. Møtet ble avholdt 21. januar 2016, og det ble lagt frem bakgrunnsinformasjon og kart til arbeidet. Lokalutvalgene blir involvert i den videre prosessen.

Det har vært avholdt felles formannskapsmøte mellom Meløy, Gildeskål og Rødøy på Ørnes 26. januar. Meløy ble invitert med i prosessen med Ytre Salten.

INTENSJONSGRUNNLAGET

På bakgrunn av vedtak og henvendelser i nabokommuner har det funnet sted samtaler på rådmannsnivå i Bodø, Gildeskål, Rødøy, Røst, Saltdal og Steigen. Beiarn kommune har falt ut underveis, mens Saltdal kommune har kommet til. Intensjonsgrunnlaget vedlegges til orientering. Det har blitt utarbeidet et felles intensjonsgrunnlag som kan danne grunnlag for videre dialog om eventuell kommunesammenslåing.

Denne dialogen bør skje mellom de utpekte forhandlingsutvalgene i de aktuelle kommunene. En slik prosess må gjennomføres i perioden mars/april 2016. Intensjonsgrunnlaget medfører ikke at andre kommuner, som måtte ønske å delta i dialogen, utestenges fra den videre prosessen.

Å gjennomføre en kommunesammenslåing er et omfattende og komplekst prosjekt som krever god politisk og administrativ ledelse. I samtalen om en eventuell intensjonsavtale om sammenslåing vil det ligge store muligheter og utfordringer. De vedtakene som skal fattes innen 1. juli 2016 behøver i utgangspunktet kun omhandle hvilke kommuner en ønsker å slå seg sammen med. Det er ikke nødvendig å ta stilling til navn på den nye kommunen eller andre tema.

Intensjonsavtalene bør likevel tydeliggjøre fra politisk hold hvorfor man ønsker sammenslåing og hva man vil oppnå med dette. Videre bør det beskrives hvor kommunesenteret skal være, hvordan kommunale tjenester skal styrkes, hvordan ulike kommunale funksjoner skal lokaliseres og hvordan ansatte og innbyggere skal håndteres i prosessen.

Det er fra nabokommunene forventet at Bodø kommune, som den klart største kommunen, tar en aktiv rolle i den videre prosessen og er tydelige på hva vi ønsker med en eventuell sammenslåing.

Etter at vedtak er fattet i kommunene vil Fylkesmannen oppsummere prosessene og sende en tilråkning til departementet. Dette danner grunnlag for en stortingsproposisjon og vedtak om sammenslåing/kommunestruktur i Stortinget i løpet av 2017. Sammenslåing skal ordinært skje fra 2020.

VEDTAK I SAMARBEIDENDE KOMMUNER

BODØ KOMMUNE

Bodø bystyre behandlet i møte 29.oktober 2015 sak 15/121 «Kommunereform – status og videre prosess». Bystyret fattet følgende vedtak:

Bystyret tar oppsummeringen av det arbeidet som kommunene i Salten og regionrådet har gjennomført med kommunereformen, herunder sluttrapporten til BDO om utredning av kommunestruktur i Salten, til orientering.

Videre arbeid med kommunestruktur tas evt. opp dersom frivillige initiativ og/ eller vedtak kommer fra nabokommuner, og etter vedtak fra Bodø bystyre.

STEIGEN KOMMUNE

I Steigen kommunestyres sak 52/15 «Kommunereform» ble følgende innstilling fra formannskapet vedtatt den 10. september 2015. (15 mot 1 stemme)

«Formannskapet vedtar med bakgrunn i den fremlagte utredning om en Nordsalten kommune samt arbeidsgruppens vurdering omkring en Indre Salten kommune at Steigen kommune på nåværende tidspunkt ikke skal gå inn i forhandlinger om intensjonsavtaler på noen av disse alternativene. Formannskapet vedtar også at der ikke skal gjennomføres en meningsmåling men at kommunens reformutvalg fortsetter forhandlingene med Bodø og de kommuner som ønsker å utrede en ny kommune med Bodø som sentrum. Forhandlingsresultatet vil være gjenstand for en endelig folkeavstemning på vinteren/våren 2016.»

GILDESKÅL KOMMUNE

I kommunestyresak 69/2015 «Kommunereform – fremdriftsplan» ble følgende enstemmig vedtatt den 18. november 2015:

1. *«Rådmannen legger frem sin utredning om 0-alternativet i januar/februar 2016 når virkningene av det nye inntektssystemet er kjent.*
2. *Kommunenes forhandlingsutvalg trer i funksjon og tar opp igjen dialogen med Bodø kommune i november 2015.*
3. *Forhandlingsutvalget består av Formannskapetets medlemmer med tillegg av representantene Kennet Norum fra SV og Odd Hermann Kaspersen fra V/Krf.*
4. *Forhandlingsutvalget legger frem resultatet av sitt arbeid i mars 2016.*
5. *Det avholdes folkemøter i april 2016.*
6. *Rådgivende folkeavstemming avholdes i mai 2016.*
7. *Kommunestyret behandler retningsvalget i juni 2016.»*

RØST KOMMUNE

I kommunestyresak 59/2015 «Fornytt søknad om utredning av Røstmodellen» ble enstemmig vedtatt den 5. november 2015:

Røst kommunestyre vedtar å sende søknad om midler til videre utredning av Røstmodellen. Målet med utredningen er å finne ut hvordan mål og intensjoner i Røstmodellen kan ivaretas gjennom en lokalstyremodell innenfor Bodø kommune.

SALTDAL KOMMUNE

I Saltdal kommune er det gjort to politiske vedtak knyttet til arbeidet med kommunereformen.

Kommunestyret 25.3.15:

- *Saltdal kommunes utredningsarbeid i forhold til kommunereformen legges opp til tidsplan som tar sikte på et vedtak om kommunestruktur for Saltdal kommune våren 2016.*
- *Utredningsarbeidet skal legges opp i forhold til følgende alternativer for fremtidig kommunestruktur:*
- *Saltdal som egen kommune*
- *Saltdal sammen med andre kommuner i Salten*
- *Planleggingen igangsettes i tråd med vedtatte tidsplan for prosessen.*
- *Det vises til kommunestyrets vedtak av 06.11.15.*
- *Det skal i første omgang avholdes folkemøter innen juni 2015, der en også får innspill på rullering av kommuneplanens samfunnsdel.*

Formannskap 22.12.2015, enstemmig innstilling:

- *Det oppnevnes en arbeidsgruppe som består av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, rådmann og kommunalleder til å intensivere det videre arbeidet med kommunestruktur.*
- *Saltdal kommune inngår avtale med å utarbeide et intensjonsgrunnlag med: Fauske, Sørfold, Beiarn og Hamarøy.*
- *Saltdal kommune inngår avtale med Bodø kommune for og utarbeidet et intensjonsgrunnlag for å være med i utredningen av Stor Salten kommunestruktur.*
- *Saltdal kommune utreder nullalternativet – Saltdal som egen kommune.*
- *Formannskapetets innstilling skal behandles i kommunestyret 10. februar 2016.*

VEDTAK I ANDRE AKTUELLE KOMMUNER

BEIARN KOMMUNE

Kommunestyret fattet den 20. januar 2016, i sak 3/16 «Kommunestruktur», følgende vedtak:

Beiarn kommune velger null-alternativet, og avslutter med dette videre forhandlinger om sammenslåing med andre kommuner.

Beiarn kommune er ikke en del av en BAS-region. I tillegg til lang avstand til et nytt kommunesenter, vil reisen også inkludere to fjelloverganger. Dette vil vanskeliggjøre deltakelse i politikk og samhandling med den øvrige, eventuelle nye kommunen. Slik vi ser det, vil demokratiet derfor svekkes betydelig for Beiarns innbyggere.

Forslaget til nytt inntektssystem konkluderer med at Beiarn kommune, på grunn av avstander, ikke er en kommune som kan betegnes som «frivillig liten». Dette gjør at Beiarn kommune ikke vil bli straffet økonomisk for at vi velger å være egen kommune, slik det tidligere var varslet.

Beiarn kommunestyre erkjenner at vi på grunn av størrelsen er en sårbar kommune når det gjelder å løse store oppgaver. Beiarn kommune er derfor deltaker i ulike interkommunale samarbeidsordninger med nabokommunene for å kunne gi et tilfredsstillende tilbud. Vi vil også i fremtiden være avhengige av slike samarbeid. Arbeid i Salten Regionråd vil derfor være viktig for Beiarn kommune.

Gjennom valgkampen i høst har vi fått klart inntrykk av at kommunens innbyggere ønsker å beholde Beiarn som egen kommune. Dette viste også en markedsanalyse gjort av Nordfakta i august 2015 for Saltenposten. Av de 100 som ble spurt, var 73 % i mot at Beiarn skulle slå seg sammen med andre kommuner. 9 % svarte ikke, og 18 % var for.

Beiarn kommunestyre har tidligere vedtatt at vi ønsker å være egen kommune. Slik som situasjonen nå er, og hvor vi er avhengige av et godt forhold til nabokommunene, vil det ikke være redelig ovenfor de øvrige kommunene å jobbe frem en intensjonsavtale som et stort flertall av innbyggerne i Beiarn ikke ønsker og politikerne vil jobbe aktivt imot.

VÆRØY KOMMUNE

I kommunestyresak 14/2015 «Kommunereform veien videre» ble følgende enstemmig vedtatt 24. juni 2015:

- *Værøy kommune fortsetter utredning av fremtidig samarbeid mot Bodø og andre kommuner i Salten.*
- *De hovedtillitsvalgte i Værøy kommune innlemmes i tverrpolitisk gruppe.*

SØRFOLD KOMMUNE

I kommunestyresak 108/15, den 17. desember 2016 ble det fattet følgende vedtak:

1. *Kommunestyret slutter seg til rådmannens saksutredning forslag til videre prosess med kommunereformen.*
2. *Kommunestyret vedtar at sonderingsutvalget tar opp arbeidet og kommer i gang med samtaler/dialog med aktuelle kommuner (Fauske, Saltdal og Bodø kommune) i løpet av desember 2015. Starter arbeidet med å utarbeide et felles intensjonsgrunnlag.*
3. *Kommunestyret ber om at rådmannen legger fram egen sak om Sørfold kommunes plass i ny kommunestruktur (0-alternativet) i løpet av februar 2016.*
4. *Kommunestyret vedtar forhandlingsresultatet (intensjonsavtale) med aktuelle kommuner (Fauske, Saltdal og Bodø kommune) blir klart innen mars/april 2016.*
5. *Kommunestyret vedtar at det blir gjennomført en rådgivende folkeavstemning i Sørfold kommune i løpet av april 2016.*
6. *Kommunestyret avgjør retningsvalget i juni 2016.*

MELØY KOMMUNE

I kommunestyresak 78/2015 «Kommunereformen» ble følgende vedtak enstemmig vedtatt den 12. november 2015:

1. *BDOs rapport; utredning av kommunestruktur Salten regionråd tas til orientering.*
2. *Meløys befolkning skal høres om kommunesammenslåing gjennom opinionsundersøkelse, etter Kommunal-og moderniseringsdepartementets veileder.*
3. *Det avklares med nabokommunene Rødøy og Gildeskål om evt. sammenslåing eller grensejustering innen januar 2016.*
4. *Informasjon og innbyggerdialog skal ha fokus gjennom hele prosessen.*
5. *Det gjennomføres 2 folkemøter i februar. 1 i Nordre Meløy og 1 i Søndre Meløy.*
6. *Høring gjennomføres tidsmessig etter evt. intensjonsavtale. Senest innen mars 2016.*
7. *Meløy kommune søker fylkesmannen i Nordland om 100.000,- kroner til arbeidet med informasjon og høring.*
8. *Det gjøres vedtak i kommunestyret om ny kommune/nullalternativ senest juni 2016.*

TYSFJORD KOMMUNE

Formannskapet fattet den 21. januar 2016, i sak 2/16, følgende enstemmige vedtak:

Tysfjord tar initiativ til forhandlingsmøter med Bodø, Indre Salten og Narvik, samt STH-alternativet, om kommunereformen. (STH- alternativet er Nord-Salten som ny kommune.)

Kommunestyret fattet i 2014, i sak 63/14 fattet følgende vedtak:

1. *Tysfjord kommune ønsker å videreføre arbeidet med ny kommunestruktur basert på telemarkforskning sin hovedutredning og delutredning om deling av Tysfjord.*
2. *Kommunestyret vedtar å følge alternativ 2 i tidslinje fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med kommunalt vedtak senest i mai 2016.*
3. *Tysfjord kommune deltar i kommunereformarbeidet som foregår i regi av Ofoten og Salten regionråd.*
4. *Tysfjord kommune gjennomfører kretsvis informasjon- og dialogmøter med innbyggerne.*
5. *Etter de kretsvis informasjon- og dialogmøter gjennomføres en anonymisert undersøkelse om befolkningens ønsker for framtidig kommunestruktur.*
6. *Det opprettes en styringsgruppe bestående av: - Ordfører - Rådmann - 1 representant fra hver av partigrupperingene i kommunestyret for videreføring av arbeidet med ny kommunestruktur*
7. *Rådmannen gis i oppdrag å fremme en prosessplan for arbeidet til første kommunestyremøte i 2015.*

FAUSKE KOMMUNE

I formannskapssak 8/16 vedtok Fauske kommune enstemmig den 2. november 2015:

Formannskapet nedsetter et arbeidsutvalg bestående av:

- *Jørn Stene*
- *Linda Salemonsén*
- *Ottar Skjellhaug*

Rådmannen tiltrer som sekretær.

Utvalgets mandat er å inngå samtaler med Sørfold og Saltdal kommuner for derigjennom vurdere om et Indre Salten alternativ er aktuelt. For øvrig viser formannskapet til sak 82/14.

I sak 82/2014 fattet Fauske kommune følgende vedtak:

1. *Fauske kommune er opptatt av å avklare følgende alternative modeller:*
 - a. *Fauske som egen kommune*
 - b. *Indre Salten*
 - c. *Sammenslåing med Bodø kommune*
 - d. *Stor-Salten*
2. *Saken skal til folkeavstemming jfr. tidligere vedtak og det skal legges opp til folkemøter og god inkludering. Det utarbeides en informasjonsplan.*
3. *Det kalles inn til kommunestyremøte med tema kommunestruktur så snart oppgavemeldinga fra regjeringa er kommet (1. tertial 2015).*
4. *Etter avklaringer fra Salten regionråd og LVK, samt temadag og folkemøter, legges saken ut til folkeavstemning.*
5. *Fremdriftsplan som vedtatt av Salten regionråd med endelig avklaring i 2016.*
6. *Formannskapet er styringsgruppe.*

Bodø kommune og Fauske kommune hadde felles formannskapsmøte den 12. mai 2015. Det er etter dette ikke tatt noen initiativer for flere møter mellom Fauske og Bodø kommuner.

HAMARØY KOMMUNE

Kommunestyret behandlet i møte 17.12.2015 sak 107/15.

1. *Hamarøy kommunestyre vedtar å gå i forhandlinger med kommunene Sørfold, Fauske, Saltdal og Beiarn om en ny kommune i indre Salten. Det er en forutsetning at det oppnås geografisk sammenheng fra Hamarøy kommunegrense og de andre som slutter seg til.*

Vedtaket gjøres med bakgrunn i følgende vurderinger:

1. *Hamarøy, Steigen og Tysfjord har en rekke tjenester sammen. En fremtidig Nord-Salten kommune vil kunne bygge på disse forhold, samt muligheten for å utvikle andre tjenesteområder. Steigen har gjort vedtak om at dette ikke er et reelt alternativ på nåværende tidspunkt. I forhandlinger med andre kommuner som ikke inkluderer Steigen, vil derfor en revurdering av inngåtte samarbeidsavtaler være nødvendig for å åpne opp for forhandlinger med andre kommuner. Hamarøy kommune vil kunne vurdere et Nord-Salten-alternativ dersom det åpner seg nye muligheter ved at kommunene rundt oss, eller vi selv, ikke greier å konkludere i de påpekte dialoger eller at inntektssystemet tvinger kommunene i nye dialoger.*
2. *Det har vært gjennomført sonderingssamtaler med Bodø kommune om å delta i en storkommune med Bodø som sentrum. Dette alternativet er vurdert som ikke hensiktsmessig for Hamarøy kommune.*
3. *Det er gjennomført samtaler med kommunene Sørfold, Fauske, Saltdal og Beiarn med tanke på en vurdering om et indre Salten-alternativ.*
4. *0-alternativet gis egen vurdering.*
5. *Grensejusteringer der det synes geografisk naturlig og interkommunale samarbeid ses som en mulig justering i forhold til 0-alternativet.*
6. *Kommunestyret ber arbeidsgruppa sjekke ut mulighet for alternativt samarbeid mot Tysfjord/Ofotregionen. Et forhandlingsresultat om en ny kommune i indre Salten vil vurderes opp mot egenutredning om å fortsette som egen kommune, eventuelt andre alternativer som måtte komme frem i prosessen utover våren. Vedtak om fremtidig kommunestruktur for Hamarøy kommune skal fattes i løpet av juni 2016. Innen saken fremmes for kommunestyre skal det være gjennomført egen folkehøring.*

KONKLUSJON

På bakgrunn av vedtak i og felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Bodø, Gildeskål, Rødøy, Røst, Saltdal og Steigen kommuner anbefaler rådmannen at Bodø kommune går i dialog/forhandlinger med disse kommunene om en felles intensjonsavtale om sammenslåing.

Forhandlingsutvalget gis mandat til å gjennomføre dialog/forhandlinger om intensjonsavtale med de kommuner som ønsker dette.

Nye kommuner kan tiltre forhandlingene, men at de må forplikte seg til å følge det løp som er lagt frem mot 1. juli 2016.

VEDLEGG

1. Intensjonsgrunnlag kommunereform; Steigen, Saltdal, Gildeskål, Rødøy, Røst og Bodø.

Alle dokumenter om kommunereform er samlet kronologisk på kommunens nettside rodoy.kommune.no, under Kommunereform – informasjonsside.

RÅDMANNENS INNSTILLING

1. Formannskapet tar felles utarbeidet intensjonsgrunnlag mellom kommunene Bodø, Gildeskål, Rødøy, Røst, Saltdal og Steigen til orientering.
2. Det nedsettes et forhandlingsutvalg for videreføring av samtaler med nabokommuner, p.t. Bodø, Gildeskål, Rødøy, Røst, Saltdal og Steigen. Utvalgets mandat er å vurdere og utarbeide intensjonsavtale for fortsatt arbeid med kommunereform, dersom det er grunnlag for dette. Forhandlingsutvalget sammensettes slik:

Ordfører
To politiske representanter (posisjon og opposisjon)
En representant for tillitsvalgte
Rådmann
3. Andre kommuner som ønsker å tilslutte seg dette arbeidet er velkomne, men må forplikte seg til å følge det tidsløp som er lagt fram mot 1. juli 2016.

Vågaholmen 8. februar 2016

Kitt Grønningsæter
Rådmann